

แผนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและ
ของเสียอันตราย กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลหนองหัวแรต

อำเภอหนองบุญมาก

จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

การดำเนินงานเพื่อจัดการขยะมูลฝอยที่ผ่านมา ท้องถิ่นส่วนใหญ่สามารถให้บริการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยได้มากขึ้น ทำให้ปัญหาขยะตกค้างน้อยลง แต่ยังมีปัญหากำจัดขยะมูลฝอยไม่ถูกสุขลักษณะอยู่มาก จากการศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยในหลายๆ พื้นที่ของประเทศ ได้ข้อสรุปว่า รูปแบบศูนย์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการขยะมูลฝอยที่จะแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเป็นการมุ่งเน้นให้ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกันนำขยะมูลฝอยมากำจัดร่วมกัน ซึ่งแนวทางนี้จะช่วยแก้ไขปัญหาดังได้ในระยะยาว และเพื่อเป็นการลดภาระของรัฐบาลด้านการลงทุนและการบริหารจัดการ อีกทั้งยังสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทร่วมลงทุนและดำเนินการ โดยรูปแบบการลงทุนและดำเนินการศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยอาจทำได้หลายวิธี อาทิ เอกชนเป็นผู้ลงทุนและดำเนินการเองทั้งหมด รัฐร่วมลงทุนกับภาคเอกชน รัฐลงทุนการก่อสร้างระบบและให้เอกชนดำเนินการ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกันต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ดังนั้นจำเป็นต้องกำหนดแนวทางและทิศทางในการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณโดยใช้รูปแบบศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย ร่วมกันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในโอกาสต่อไป

ส่วนที่๑
ข้อมูลพื้นฐาน
ในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลหนองหัวแรต

บทนำ

ในอดีตที่ผ่านมาเทศบาลตำบลหนองหัวแรต ประสบปัญหาด้านการจัดขยะมูลฝอย เหมือนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายๆ แห่งในประเทศไทยคือ ไม่มีพื้นที่สำหรับฝังกลบ ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยงบประมาณที่จำกัด อีกทั้งยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านดังกล่าว จากปัญหาที่ได้ประสบมานั้นทำให้เทศบาลตำบลหนองหัวแรต ตระหนักถึงความสำคัญกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยถือเป็นภารกิจหลักที่ต้องรีบดำเนินการ ซึ่งปัญหาขยะมูลฝอยนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ไม่เฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องให้ความสำคัญ แต่เป็นปัญหาที่ทุกคนต้องร่วมมือกันแก้ไข เพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของโลกที่ดีต่อไปในอนาคต

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลหนองหัวแรตมีทั้งหมดจำนวน ๑๕ หมู่บ้าน แยกจากตำบลหนองบุญมาก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เป็น ๑ ใน ๙ ตำบลในเขตอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลหนองหัวแรตเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหัวแรต เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหัวแรต ได้ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลหนองหัวแรต ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑ มีพื้นที่ประมาณ ๕๘,๗๔๓ ไร่ หรือประมาณ ๙๓.๙๙ ตารางกิโลเมตร สภาพภูมิประเทศตำบลหนองหัวแรตส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง บางส่วนเป็นที่ดอนเหมาะสำหรับการทำไร่

เทศบาลตำบลหนองหัวแรต ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอหนองบุญมาก ประมาณ ๓ กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดนครราชสีมา ประมาณ ๔๗ กิโลเมตร โดยมีการกำหนดเขตเทศบาลตำบลหนองหัวแรต ไว้ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อดำบลแหลมทอง และตำบลบ้านใหม่ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

ทิศใต้ ติดต่อดำบลหนองไม้ไผ่ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

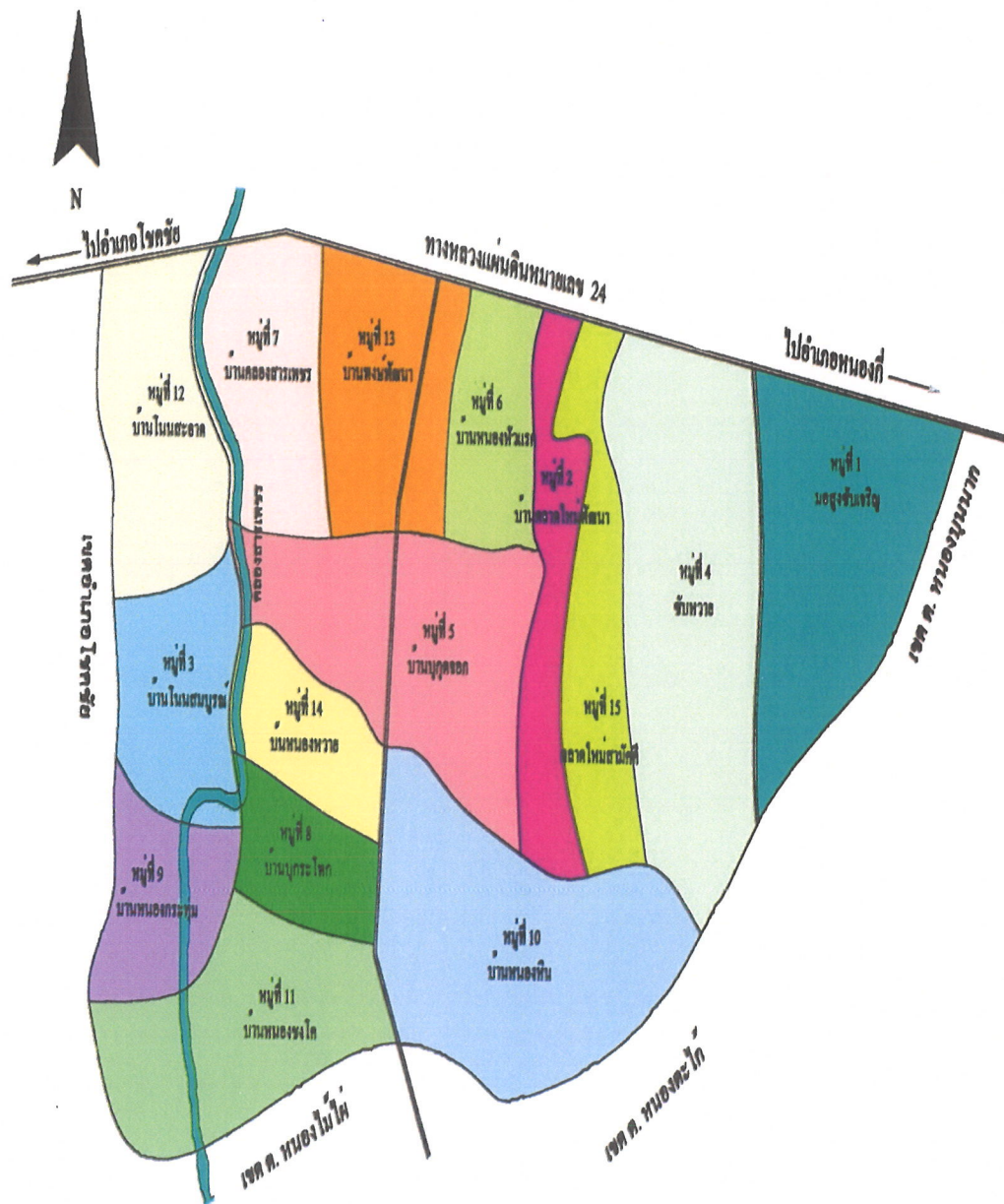
ทิศตะวันออก ติดต่อดำบลหนองบุญมาก และตำบลหนองตะไก่อ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

ทิศตะวันตก ติดต่อดำบลท่าเยี่ยม อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

ประชากรและครัวเรือน

ประชากรตำบลหนองหัวแรตมีจำนวน ๒,๑๒๓ ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น ๘,๘๕๙ คน เพศชาย ๔,๔๐๔ คน เพศหญิง ๔,๔๕๕ คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาประกอบทำไร่

ภาพที่ ๒ แผนที่เขตรับผิดชอบของตำบลหนองหัวแรต

แผนที่โดยสังเขป ต. หนองหัวแรต

อ. หนองนาค จ. นครราชสีมา

ข้อมูลด้านการจัดการมูลฝอยของเทศบาลตำบลหนองหัวแรต

ปริมาณและองค์ประกอบของมูลฝอยในปัจจุบัน มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ ๓-๕ ตัน/วัน/รถ เทศบาลตำบลหนองหัวแรต ดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอย โดยรถบรรทุกขยะมูลฝอยแบบอัดท้าย จำนวน ๒ คัน ซึ่งจะทำให้การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดจุดต่าง ๆ ซึ่งการให้บริการครอบคลุมทั้ง ๑๕ หมู่บ้าน

การกำจัดมูลฝอย

เทศบาลตำบลหนองหัวแรต ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยทั่วไปโดยการฝังกลบ และการเผาบางส่วน โดยเข้าที่ดินขนาดพื้นที่ ๖ ไร่ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณบ้านหนองหิน ต.หนองหัวแรต อ.หนองบุญมาก จ.นครราชสีมา ซึ่งเป็นที่ดินเอกชน มีระยะเวลาเช่าครั้งละ ๓ ปี ในอัตราปีละ ๓๖๐,๐๐๐ บาท เพื่อใช้เป็นที่ฝังกลบขยะ มีระยะทางห่างจากเขตเทศบาลฯ ไปจุดฝังกลบ ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร โดยพื้นที่เป็นบ่อลูกรังเก่า ดัดแปลงเป็นบ่อฝังกลบ และได้เริ่มเปิดใช้งานเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีการใช้พื้นที่แล้ว คิดเป็น ร้อยละ ๗๐ และคาดว่าจะยังมีขยะตกค้างจากการฝังกลบ และการเผาในที่โล่ง ประมาณ ๑,๕๐๐ ตัน

เทศบาลตำบลหนองหัวแรต ไม่ได้ให้บริการในการเก็บขนขยะมูลฝอยติดเชื้อ เพราะเทศบาลไม่มีสถานที่ในการกำจัดขยะดังกล่าวที่ถูกหลักสุขาภิบาล เก็บขนเพียงขยะมูลฝอยทั่วไปและขยะอันตราย โดยมูลฝอยติดเชื้อ มีบริษัทเอกชนทำการเก็บขนไปกำจัดยังสถานที่ของเอกชน

ด้านการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยและขยะอันตราย

การเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่พบได้ทั่วไป และส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรง ซึ่งสามารถประมวลปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

ปัญหาด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง

- การเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยไม่ทั่วถึง เป็นเหตุให้มีขยะมูลฝอยตกค้างในชุมชนโดยเฉพาะชุมชนขนาดเล็ก โดยพบว่า เทศบาลตำบลสามารถเก็บขนขยะมูลฝอยได้ครอบคลุมพื้นที่ เฉลี่ยร้อยละ ๗๐
- ระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยทั่วไปในปัจจุบัน ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยและขยะอันตรายจากแหล่งกำเนิดได้สะดวก และประชาชนได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยและขยะอันตรายที่ไม่เหมาะสม
- งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอย ไม่สะท้อนค่าใช้จ่ายที่แท้จริงในการดำเนินการ
- การเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยและขยะอันตราย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีการให้บริการเก็บขน แต่ขยะติดเชื้อไม่มีการบริการขนเก็บซึ่งมีบริษัทเอกชนมารับบริการเก็บขนเพื่อนำไปกำจัด
- การจัดเส้นทางในการเก็บรวบรวมยังมีความซ้ำซ้อน ทำให้สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง
- ขาดความร่วมมือจากประชาชนในการรวบรวมขยะมูลฝอยและขยะอันตราย ทำให้มีการทิ้งขยะมูลฝอยและขยะอันตรายไม่ถูกสถานที่ เช่น การทิ้งในที่รกร้าง ริมถนน นอกถังรองรับขยะมูลฝอย หรือแหล่งน้ำธรรมชาติ
- ขยะมูลฝอยทั่วไปและขยะอันตรายตกค้างในชุมชน เนื่องจากบางพื้นที่มีถนนหรือซอยแคบ รวมทั้งมีการจอดรถกีดขวางการจราจร ทำให้รถเก็บขนไม่สามารถปฏิบัติงานได้สะดวก

- ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยไม่เพียงพอ ทั้งตำแหน่งในการจัดวางและจำนวน ทำให้เกิดปัญหาการทิ้งในพื้นที่ว่างเปล่า และการทิ้งนอกภาชนะรองรับขยะมูลฝอย

- ขาดการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ในการส่งเสริมการลดปริมาณขยะมูลฝอย ทำให้ขยะมูลฝอยมีปริมาณสูง มีปัญหาเรื่องการเก็บขนและขยะมูลฝอยตกค้างตามมา

- ขาดงบประมาณในการบำรุงรักษารถเก็บขนขยะมูลฝอย และรถเก็บขนขยะมูลฝอยมีจำนวนไม่เพียงพอหรือมีสภาพทรุดโทรม ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน

- ขาดการวางแผนการจัดเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ

ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย

ปัญหาด้านการคัดแยก ณ แหล่งกำเนิด

- ขาดภาชนะในการรองรับขยะมูลฝอยแต่ละประเภทที่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่แหล่งกำเนิด

- ขาดความร่วมมือในการแยกประเภทขยะมูลฝอยจากประชาชน

- ประชาชนผู้ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยไม่ให้ความสนใจในการคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท

- ประชาชนไม่คัดแยกขยะมูลฝอยอันตรายออกจากขยะมูลฝอยชุมชนทั่วไป เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจถึงอันตรายและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

- ประชาชนยังรู้สึกลัวว่าการคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภทเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก

ปัญหาด้านการคัดแยกหลังจากเก็บรวบรวม

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้แยกขยะแต่ละประเภทก่อนการเก็บขนขยะมูลฝอยชุมชน

- ผู้มีหน้าที่จัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อของสถานประกอบการ (โรงพยาบาล คลินิกสถานอนามัย

ห้องทดลอง ห้องพยาบาล ฯลฯ) และในท้องถิ่นบางแห่งขาดความตระหนัก และความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในการคัดแยกขยะมูลฝอยติดเชื้อ

ด้านการบำบัดและกำจัดขยะมูลฝอย

ปัญหาด้านการบำบัดและกำจัดเป็นประเด็นที่เกิดขึ้นปลายเหตุ แต่สามารถส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนได้ ซึ่งสามารถแบ่งประเด็นเป็นการบำบัดและการกำจัดขยะมูลฝอยการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ และการดูแลรักษาระบบหรือสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

ปัญหาด้านการบำบัดและการกำจัด

- การขาดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล โดยเฉพาะสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร โดยส่วนใหญ่จะเป็นการฝังกลบบนพื้นที่โดยไม่มีกำบังกั้นมลภาวะทางสิ่งแวดล้อม

- การดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยในสถานที่บำบัดและกำจัดขยะมูลฝอยยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของพนักงาน

- จัดหาพื้นที่ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการได้ยาก และเมื่อสามารถจัดหาได้แล้ว มักได้รับการต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการคัดเลือกกระบอบำบัดและกำจัดขยะมูลฝอย โดยไม่คำนึงถึงหลักศักยภาพของบุคลากรที่มีอยู่และสถานะทางการเงิน

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการคัดเลือกพื้นที่สำหรับก่อสร้างระบบบำบัดและกำจัดขยะมูลฝอย โดยไม่คำนึงถึงหลักวิชาการ

- ไม่มีระบบบำบัดและกำจัดขยะมูลฝอยอันตรายจากชุมชน

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความชัดเจนด้านนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของระบบการจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อภายในท้องถิ่นตนเอง

- ไม่สามารถกำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด เนื่องจากเตาเผาขยะมูลฝอยติดเชื้อไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ
 - ขาดความรู้ และงบประมาณในการดูแลรักษาระบบบำบัดและกำจัดขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ
 - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมายด้านการจัดการขยะมูลฝอยทั้งขยะมูลฝอยชุมชนและขยะมูลฝอยอันตรายชุมชนมีหลายหน่วยงานและขาดการประสานงานกัน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของกฎหมาย
 - ภาครัฐไม่มีการลงทุนสำหรับการจัดการขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน
- ปัญหาด้านการนำกลับมาใช้ใหม่**
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดแคลนเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และปลอดภัยต่อสุขภาพ
 - ขาดแคลนเทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการปรับปรุงคุณภาพของวัตถุดิบที่ได้จากการคัดแยกขยะมูลฝอย
 - ขาดแคลนเทคโนโลยีการผลิตสินค้าจากวัสดุใช้แล้วที่ทันสมัย

งานเก็บขนขยะมูลฝอย

มอบหมายให้บุคคลที่มีรายชื่อ ดังต่อไปนี้

๒) นายจำเริญ มณีรัตน์	ตำแหน่ง พนักงานขับรถขยะ
๓) นายพิน สิงห์ทอง	ตำแหน่ง คนงานประจำรถขยะ
๔) นายมงคล สิงห์หยัง	ตำแหน่ง คนงานประจำรถขยะ
๕) นายประทีป รสกระโทก	ตำแหน่ง คนงาน

มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

๑. ปฏิบัติหน้าที่จัดเก็บขยะมูลฝอยและขยะอันตรายตามจุดรวบรวบขยะ และตามอาคาร บ้านเรือน และที่รองรับขยะมูลฝอย
๒. นำขยะมูลฝอยที่เก็บไปกำจัดในบ่อกำจัดขยะของเทศบาลตำบลหนองหัวแรด
๓. ดูแลรักษาความสะอาด และภูมิทัศน์ของตำบลหนองหัวแรด
๔. ดูแลรักษาความสะอาดของรถเก็บขยะ และบำรุงรักษารถเก็บขยะให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ตามปกติ และถ้ารถอยู่ในสภาพที่ไม่พร้อมใช้งาน ให้รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น
๕. ปฏิบัติหน้าที่เก็บเงินค่าบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้แก่เทศบาลตำบลหนองหัวแรด
๖. งานอื่นๆที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมอบหมายตามความเหมาะสม เช่น งานการจัดสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆของเทศบาลตำบลหนองหัวแรด

งบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการขยะ

งบประมาณในการกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ตำบลหนองหัวแรด ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานจัดเก็บขยะมูลฝอย ค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย ค่าซ่อมบำรุงรักษารถบรรทุกขยะ ค่าน้ำมันรถบรรทุกขยะ ค่าวัสดุเครื่องแต่งกาย (รองเท้าบูท ถุงมือยาง ผ้ากันเปื้อน ผ้าปิดจมูก) ซึ่งรายจ่ายทั้งหมดตลอดปีเป็นเงินจำนวน ๑,๔๓๐,๐๐๐ บาท

วิธีการจัดการมูลฝอย

พื้นที่รับผิดชอบของตำบลหนองหัวแรด มีทั้งหมด ๑๕ หมู่บ้าน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๒ เขตการปกครอง ได้แก่ เขต ๑ และเขต ๒ ในการจัดเก็บขยะซึ่งทางกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการจัดตารางการเก็บขยะ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความครอบคลุมในการบริการจัดเก็บมูลฝอย ป้องกันการตกค้างของมูลฝอย ซึ่งก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นเน่า เป็นแหล่งเพาะพันธุ์โรคและส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ดังแสดงในตารางการ

ตารางการออกเก็บขยะ (โซน ๑) ตลาดสด รถคันเก่า

จันทร์	หมู่ ๑	อำเภอ	การไฟฟ้า	หมู่ ๔	รพ.หนองบุญมาก	ชกส.	ตลาดสด	ปตท	โรงงาน ๓ ที่	โรงน้ำ
อังคาร	แสนสุข	ตลาดสด	หมู่ ๑๕	รร.ประสงค์วิทยา		หมู่ ๒				
พุธ	รพ.หนองบุญมาก		ปตท.	ตลาดสด	หน้าทาง	รร.ประสงค์วิทยา		อำเภอ		
ศุกร์	หมู่ ๔	ชกส.	หมู่ ๑๕	แสนสุข	ตลาดสด					
เสาร์	หมู่ ๒	หน้าทาง	ตลาดสด	รร.ประสงค์วิทยา						

ตารางออกเก็บขยะ (โซน ๒) ช้างในหมู่บ้าน รถคันใหม่

จันทร์	หมู่ ๘	หมู่ ๓	หมู่ ๑๓	หมู่ ๑๒	TPK	หน้าทาง
อังคาร	หมู่ ๗	หมู่ ๕	หมู่ ๑๐			
พฤหัสบดี	หมู่ ๖	ตลาดสด	หมู่ ๙	หมู่ ๑๔	หมู่ ๑๑	หน้าทาง
ศุกร์	หมู่ ๗	หมู่ ๓	หมู่ ๑๓	หมู่ ๑๒	หมู่ ๕	หมู่ ๑๐
อาทิตย์	หมู่ ๖	ตลาดสด	หมู่ ๙	หมู่ ๑๔	หมู่ ๑๑	หมู่ ๘

** รถคันเก่า หยุดทุกวัน อาทิตย์ หยุดสับดี

รถคันใหม่ หยุดทุกวัน เสาร์ พุธ

ส่วนที่ ๒

แนวคิดในการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลหนองหัวแรด

การจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลหนองหัวแรด ได้วางแนวทางการดำเนินการ โดยมีกรอบแนวคิดโดยแยกได้ดังนี้

การคัดแยกขยะมูลฝอย

แนวทางในการดำเนินงานของเทศบาลนั้น มุ่งเน้นที่ชุมชนเป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้มีการคัดแยก ขยะจากต้นกำเนิด คือ ครั้วเรือนในชุมชนต่างในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย ที่ทางเทศบาลต้องนำไปกำจัด โดยเทศบาลได้มีแนวทางการคัดแยกขยะ ก่อนนำมาทิ้งให้ทางเทศบาลนำไปกำจัดต่อไป

- ของขายได้ ได้แก่พลาสติก กระดาษ กระจก ฯลฯ ที่สามารถนำไปขายได้
- ขยะชีวภาพ ได้แก่เศษอาหาร กิ่งไม้ใบไม้โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนนำไปทำปุ๋ยชีวภาพ ใช้ในครั้วเรือนของตนเอง
- ของเสียอันตราย ได้แก่ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่มือถือ หลอดฟลูออเรสเซนต์ กระจกบิ่น ยานพาหนะ เป็นต้น โดยทางเทศบาลจะรวบรวมและส่งให้เอกชนนำไปกำจัดต่อไป
- ขยะติดเชื้อ ได้แก่ขยะจากโรงพยาบาลและคลินิกจากการดำเนินการดังกล่าวส่งผล ให้ปริมาณขยะที่ทางเทศบาลจะต้องนำไปกำจัดมีปริมาณลดลงเป็นการลดภาระในเรื่องงบประมาณในการกำจัดขยะมูลฝอยลง และสามารถนำงบประมาณไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเมืองด้านต่างๆต่อไป

การศึกษาปริมาณมูลฝอย

ปริมาณมูลฝอยมีความสำคัญต่อการจัดการขยะอย่างยิ่ง เป็นข้อมูลที่ต้องใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนออกแบบระบบจัดการขยะ ตั้งแต่การหาขนาดและจำนวนถังขยะ รถขยะของระบบเก็บรวบรวมขยะ และหาขนาดของพื้นที่กำจัดขยะ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณขยะ ได้แก่ ลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ฤดูกาล สภาพการนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม

อัตราการเกิดขยะ หมายถึง ปริมาณการผลิตขยะของคนหรือสถานที่ต่อหน่วยเวลา เช่นเทศบาล ก มีอัตราการเกิดขยะ ๑ กิโลกรัมต่อคนต่อวัน โรงแรม ข มีอัตราการเกิดขยะ ๒ กิโลกรัมต่อห้องต่อวันในการคำนวณหาอัตราการเกิดมูลฝอยสามารถดำเนินการได้ ๒ แบบ คือ การหาอัตราการเกิดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด และการหาอัตราการเกิดมูลฝอย ณ สถานที่กำจัดมูลฝอย

๑. การหาอัตราการเกิดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด เป็นการนำน้ำหนักของมูลฝอยที่เกิดขึ้นหารด้วยจำนวนหน่วย เช่น จำนวนคน ขนาดของพื้นที่ จำนวนห้อง จำนวนเตียง เป็นต้น แต่การกำหนดตัวเลขของอัตราการเกิดต้องทำการศึกษาครอบคลุมตลอดสัปดาห์ เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในแต่ละวันรวมทั้งต้องครอบคลุมวันเวลาราชการและวันหยุดราชการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนที่แท้จริง

๒. การหาอัตราการเกิดมูลฝอย ณ สถานที่กำจัดมูลฝอยของเมือง สามารถหาได้จากน้ำหนักของขยะมูลฝอย ณ สถานที่กำจัดในแต่ละวัน หารด้วยจำนวนประชากรของเมืองหรือเขตการให้บริการเก็บขนสามารถหาได้ ๒ ลักษณะ คือ

- *การชั่งน้ำหนัก* วิธีนี้ทำโดยการชั่งน้ำหนักขยะโดยใช้เครื่องชั่งขนาดใหญ่ที่สามารถชั่งรถเก็บขยะได้ หากต้องการข้อมูลที่แน่นอนให้ชั่ง ๗ วันต่อเนื่องขึ้นไป แต่หากไม่มีเวลาจะต้องชั่งอย่างน้อย ๔-๕ วัน โดยให้ครอบคลุมทั้งขยะที่ผลิตในวันหยุดและวันปกติ ข้อมูลที่ได้รับจากการชั่งจะนำไปเทียบกับจำนวนประชากร ว่าประชากร ๑ คน จะผลิตขยะออกมาเท่าใด เรียกว่า อัตราการเกิดขยะ มีหน่วยเป็น กิโลกรัมต่อคนต่อวัน

$$\text{อัตราการเกิดขยะ(กก./คน/วัน)} = \frac{\text{น้ำหนักมูลฝอยที่ชั่งได้(กก./วัน)}}{\text{จำนวนประชากรที่ให้บริการเก็บขนมูลฝอย (คน)}}$$

- *การคำนวณปริมาตร* คัดจากปริมาตรของรถที่บรรทุกขยะของชุมชน ว่าในการเก็บขนแต่ละเที่ยว ได้ขยะกี่ลูกบาศก์เมตร โดยคำนวณจากปริมาตรรถเก็บขน และเปอร์เซ็นต์การบรรทุก จากนั้นจะนำข้อมูลความหนาแน่นปกติของขยะมาเทียบ จะได้ปริมาณขยะโดยประมาณของชุมชนต่อวัน หรือกำหนดพื้นที่เหมูลฝอยที่ทราบพื้นที่แน่นอนขึ้น แล้วให้รถเก็บขนมูลฝอยทำการเหมูลฝอยที่นำมาลงบนพื้นที่ดังกล่าวทุกเที่ยวทุกคัน และวัดความสูงของกองมูลฝอย เพื่อคำนวณปริมาตรของมูลฝอยในแต่ละวัน และนำมาคำนวณน้ำหนักมูลฝอยโดยใช้ความหนาแน่นของกองมูลฝอยในกอง (ซึ่งได้จากการสำรวจ) ช่วยในการคำนวณดังกล่าว จากนั้นเมื่อทราบน้ำหนักมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละวันแล้วให้นำจำนวนประชากรที่ให้บริการมาหาร จะได้ อัตราการเกิดมูลฝอยที่เกิดขึ้น วิธีการนี้อาจไม่แม่นยำเท่ากับการชั่งน้ำหนักมูลฝอยด้วยเครื่องชั่ง แต่ยังมีความเป็นไปได้ในการทำงานเบื้องต้น ที่ไม่ต้องมีการลงทุนหรือมีความยุ่งยากในการหาเครื่องชั่งน้ำหนัก

$$\text{ปริมาตรมูลฝอยในเวลาหนึ่งวัน} = \frac{\text{พื้นที่กองมูลฝอย(ตร.ม.)} \times \text{ความสูงของกองมูลฝอย (ม.)}}{\text{ช่วงเวลาที่ทำการศึกษา (วัน)}}$$

$$\text{น้ำหนักมูลฝอย (ตัน/วัน)} = \text{ปริมาตรมูลฝอย (ลบ.ม./วัน)} \times \text{ความหนาแน่นมูลฝอย (ตัน/ลบ.ม.)}$$

การหาความหนาแน่นของมูลฝอยนั้น ทำได้โดยการนำภาชนะที่ทราบปริมาตรและน้ำหนักตักมูลฝอยจากกองใส่ภาชนะนั้นให้เต็มพอดี นำไปชั่งน้ำหนักมูลฝอยนั้น แล้วคำนวณหาความหนาแน่นจากสูตร

$$\text{ความหนาแน่นมูลฝอย(กก/ลบ.ม.)} = \frac{\text{น้ำหนักมูลฝอย (กก.)}}{\text{ปริมาตรของภาชนะบรรจุ (ลบ.ม.)}}$$

จากนั้นเมื่อทราบน้ำหนักมูลฝอยที่เกิดขึ้นต่อวันแล้วให้นำจำนวนประชากรที่ให้บริการของชุมชนมาหาร จะได้อัตราการเกิดมูลฝอย ณ สถานที่กำจัดเช่นกัน วิธีการนี้อาจไม่แม่นยำเท่ากับการชั่งน้ำหนักมูลฝอยด้วยเครื่องชั่ง แต่ยังมีความเป็นไปได้ในการทำงานเบื้องต้นที่ไม่ต้องมีการลงทุนหรือมีความยุ่งยากในการหาเครื่องชั่งน้ำหนัก ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ออกแบบว่าจะเลือกใช้แบบใด

๑. อัตราการเกิดมูลฝอย ณ สถานที่กำจัด

๑.๑ ฤดูกาลมีผลต่อปริมาณมูลฝอย เช่น ฤดูร้อนผลไม้ออกสู่ตลาดมาก

๑.๒ เทศกาล การท่องเที่ยวมีผลต่อปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น เพราะมีนักท่องเที่ยวมาเยือนเพิ่มขึ้น

๑.๓ อัตราการเกิดมูลฝอยที่คิดเทียบจากประชากรตามทะเบียนราษฎรจะสูงกว่าที่คิดเทียบจากประชากรตามทะเบียนราษฎรรวมกับประชากรแฝง ประชากรจร

๑.๔ การหาอัตราเกิดมูลฝอย ณ แหล่งกำจัดควรเป็นตัวเลขปริมาณมูลฝอยที่ประชากรทิ้งออกมาให้กำจัดจริงๆ รวมทั้งปริมาณมูลฝอยบางส่วนที่ยังไม่ได้คัดแยกออกไปเพื่อนำกลับไปใช้ใหม่ ณ บริเวณสถานที่กำจัด

๒. การคาดการณ์ปริมาณมูลฝอย

เมื่อทราบจำนวนประชากรในอนาคต และอัตราการเกิดมูลฝอยแล้ว สามารถนำมาคำนวณหาปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในอนาคตได้

อัตราการเพิ่มของอัตราการเกิดมูลฝอย

เนื่องจากอัตราการเกิดมูลฝอยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิ สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพสังคม ฤดูกาลท่องเที่ยว การดูแลผลไม้ ภาวะรายได้ของประชาชน ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปริมาณมูลฝอย จากผลการศึกษาของ JICA ในปี พ.ศ.๒๕๒๗ ได้ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงปริมาณมูลฝอยในเขตกรุงเทพฯ พบว่าภาวะรายได้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ GDP มีค่าเป็น ๑๐% จะทำให้อัตราการเกิดมูลฝอยเพิ่มขึ้น ๓.๓%

การคำนวณหาปริมาณมูลฝอย การคำนวณหาปริมาณมูลฝอยในอนาคต สามารถทำได้ ดังนี้

ปริมาณมูลฝอยปีที่ n = จำนวนประชากรปีที่ n x อัตราการเกิดมูลฝอยในปีที่ n

การคาดการณ์ปริมาณมูลฝอยชุมชน

พ.ศ.	ประชากร	อัตราการเพิ่มของอัตราการเกิดมูลฝอย(%)	อัตราการเกิดมูลฝอย (กก./คน/วัน)	ปริมาณมูลฝอย (ตัน/วัน)	ปริมาณมูลฝอย (ตัน/ปี)
๒๕๖๗	๘,๘๕๙	-	๐.๖๓๖	๖	๕,๖๓๔
๒๕๖๘	๘,๘๘๒	๑	๐.๕๓๐	๕	๔,๗๐๗
๒๕๖๙	๘,๘๕๙	๑	๐.๕๓๐	๕	๔,๖๙๕

หมายเหตุ : ความหนาแน่นของมูลฝอยชุมชนประมาณ ๒๐๐ กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ดังนั้น ในการคำนวณหาปริมาณมูลฝอยที่จะเกิดขึ้นในแต่ละปี ต้องทราบจำนวนประชากรและอัตราการเกิดมูลฝอยในปีนั้นๆ หากจะหาอัตราการเกิดมูลฝอยในปีต่อไป จะต้องพิจารณาถึงอัตราการเพิ่มของอัตราการเกิดมูลฝอย เพื่อนำมาคำนวณหาอัตราการเกิดมูลฝอยในปีต่อไป สำหรับแหล่งกำเนิดมูลฝอยประเภท โรงแรม โรงพยาบาล การคาดการณ์ปริมาณมูลฝอยในอนาคตไม่ยุ่งยาก เพียงแต่หาอัตราการเกิดมูลฝอย (กิโลกรัม/ห้อง/วัน หรือ กิโลกรัม/เตียง/วัน) ได้ แล้วนำมาคูณกับจำนวนห้องหรือเตียงในอนาคตจะได้ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นต่อวันได้

อัตราการเกิดมูลฝอยในปีปัจจุบัน = อัตราการเกิดมูลฝอยปีที่ผ่านมา + (อัตราการเพิ่มของอัตราการเกิดมูลฝอย × อัตราการเกิดมูลฝอยปีที่ผ่านมา)

ปริมาณมูลฝอยรายวัน = อัตราการเกิดมูลฝอย × จำนวนประชากร

ปริมาณมูลฝอยรายปี = ปริมาณมูลฝอยรายวัน × ๓๖๕ วัน

ปริมาตรมูลฝอย = ปริมาณมูลฝอยสะสม/ความหนาแน่นของมูลฝอย

การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันในเมืองใหญ่ เราจะเห็นบางถนนสะอาด มีกระถางดอกไม้ ต้นไม้เรียงรายอยู่ข้างทาง แต่บางถนนสกปรก มีถุงใส่เศษอาหาร เปลือกผลไม้ ตกทิ้งอยู่เกลื่อนกลาด ถ้าเราเดินทางไปทางเรือ เราจะเห็นแม่น้ำลำคลองบางตอนใสสะอาด มีปลาว่ายไปมาในน้ำ บางตอนสกปรก มีขยะมูลฝอยลอยอยู่ทั่วไป น้ำมีสีดำ ส่งกลิ่นเหม็น เป็นที่น่ารังเกียจ เศษอาหาร ถูพลาสติกที่ใช้แล้ว เศษผ้า ใบไม้ร่วง เรียกรวมว่า ขยะมูลฝอย ถ้าไม่ทิ้งให้เป็นที่เป็นทาง จะสร้างความสกปรก ขยะมูลฝอยที่กองอยู่บนดิน เช่น จำพวกเศษอาหาร นอกจากจะส่งกลิ่นเหม็นแล้ว ยังเป็นที่อยู่อาศัยของแมลงวันและหนู เป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคและเป็นอันตรายต่อสุขภาพของเรา ขยะมูลฝอยที่ทิ้งลงในแม่น้ำลำคลอง จะแพร่เชื้อโรคลงในน้ำ ถ้าผู้ที่อาศัยอยู่ริมน้ำ ใช้น้ำนั้นดื่มหรืออาบน้ำ อาจจะเป็นโรคท้องร่วงหรือโรคผิวหนังได้ ดังนั้นเราทุกคนจึงควรช่วยกันรักษาความสะอาด ไม่ทิ้งขยะมูลฝอยเกลื่อนกลาด ถ้าเป็นขยะมูลฝอยในบ้าน ควรรวบรวมใส่ถุง เพื่อส่งให้รถเก็บขยะต่อไป

เราสามารถกำจัดขยะมูลฝอยได้โดยการขุดหลุมฝัง เผาไฟ หรือขายต่อ ขยะมูลฝอยจำพวกเศษอาหาร อาจใช้วิธีขุดหลุมฝังใกล้โคนต้นไม้ แล้วกลบด้วยดิน เศษอาหารจะเน่าเปื่อยเป็นปุ๋ยต่อไปขยะมูลฝอยที่ติดไฟได้ เช่น เศษกระดาษ ใบไม้แห้ง อาจใช้วิธีเผาไฟ ขยะมูลฝอยบางจำพวกที่ยังมีประโยชน์ เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ ขวดแก้วที่ไม่แตก หรือของใช้พลาสติกต่าง ๆ อาจรวบรวมไว้ขายได้ ในชีวิตประจำวันของมนุษย์เรา มีของทั้งหมดประโยชน์ใช้สอยหมดคุณภาพหรือชำรุดแตกหักมากมายสิ่งของทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นวัสดุชิ้นเล็ก ๆ เช่น เศษกระดาษ เศษอาหาร เศษผ้า แก้วแตก หลอดไฟที่เสียแล้ว หรือวัสดุชิ้นใหญ่ ๆ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ที่ชำรุดหักพัง พัดลมหรือตู้เย็นที่เสียใช้การไม่ได้ เรียกว่า ขยะมูลฝอยทั้งสิ้น เราพบขยะมูลฝอยได้ตามบ้านเรือนที่พักอาศัย ร้านค้า ตลาด โรงเรียน โรงพยาบาล ตามท้องถนน และในแม่น้ำลำคลองทั่วไป ขยะมูลฝอยเหล่านี้ ถ้าทิ้ง

การจัดกระจาย ไม่เป็นที่เป็นทาง จะทำให้บ้านเมืองสกปรกไม่เป็นระเบียบ ขยะมูลฝอยที่บูดเน่านอกจากจะส่งกลิ่นเหม็น รบกวนผู้ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงยังเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคต่าง ๆ อีกด้วย

ขยะมูลฝอยมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทำให้เกิดการปนเปื้อนของพื้นดิน แหล่งน้ำและอากาศ ทำให้บ้านเมืองไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เป็นที่เจริญของผู้ที่ได้พบเห็น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน โดยทั่วไป การแก้ไขปัญหามาของขยะมูลฝอย จึงควรปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขผลเสียที่จะเกิดขึ้น สำหรับการป้องกันและแก้ไขที่สมควรพิจารณาถึงต้นเหตุที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยขึ้นมา ซึ่งก็ควรจะหมายถึง มนุษย์ หรือผู้สร้างขยะมูลฝอย นั่นเอง

การป้องกันและการแก้ไขปัญหามาของขยะมูลฝอย เริ่มต้นด้วยการสร้างจิตสำนึกแก่มนุษย์ให้รู้จักรับผิดชอบในการรักษาความสะอาดทั้งในบ้านเรือนของตัวเอง และภายนอกบ้าน ไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง สถานที่ทำงาน หรือที่สาธารณะอื่น ๆ ให้รู้จักทิ้งขยะมูลฝอยลงในภาชนะให้เป็นที่เป็นทาง ไม่มกง่ายทิ้งขยะเกลื่อนกลาด ทั้งนี้เป็นการช่วยให้พนักงานเก็บขยะนำไปยังสถานที่กำจัดได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

การเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย

การเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย รวมถึงการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยเพื่อส่งไปกำจัดที่สถานกำจัดขยะมูลฝอย มีขั้นตอนดังนี้

๑. การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย คือการเก็บขยะมูลฝอยมาเก็บขนไปเทใส่รวบรวมในรถบรรทุกขยะ และการที่พนักงานกวาดถนนเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไว้ให้รถขยะ ขยะมูลฝอยที่รวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ จะถูกนำไปถ่ายใส่ในรถบรรทุกขยะ เพื่อที่จะขนส่งต่อไปยังสถานกำจัดขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะที่ถูกต้องภายในบ้านควรใช้ภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด น้ำไม่สามารถจะรั่วซึมได้ เช่น ถังเหล็กหรือถังพลาสติก การใช้ถังเหล็กอาจจะฝุ่ร่อนได้ง่ายกว่าถังพลาสติก ไม่ควรใช้เซ่งในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย

๒. การขนส่งขยะมูลฝอย การขนส่งขยะมูลฝอย เป็นการนำขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้จากแหล่งชุมชนต่าง ๆ ใส่ในรถบรรทุกขยะเพื่อนำไปยังสถานที่กำจัด ซึ่งอาจเป็นการขนส่งโดยตรงจากแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยไปยังสถานกำจัดเลยทีเดียว หรืออาจขนขยะมูลฝอยไปพักที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งเรียกว่าสถานีขนถ่ายขยะก่อนจะนำไปยังแหล่งกำจัดก็ได้

๓. การกำจัดขยะมูลฝอย วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ใช้ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีหลายวิธี เช่น นำไปกองทิ้งบนพื้นดิน นำไปทิ้งลงทะเล หมักทำปุ๋ย เผากลางแจ้ง เผาในเตาเผาขยะ และฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ เป็นต้น การกำจัดขยะมูลฝอยดังที่กล่าวนั้น บางวิธีก็เป็นการกำจัดที่ไม่ถูกต้องทำให้เกิดภาวะเป็นพิษต่อสภาพแวดล้อม และมีผลกระทบต่อสุขภาพของคนด้วย

วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกหลักวิชาการ ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

๑. ไม่ทำให้บริเวณที่กำจัดขยะเป็นแหล่งอาหาร แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงนำโรคเช่น แมลงวัน ยุง และแมลงสาบ เป็นต้น

๒. ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนแก่แหล่งน้ำและพื้นดิน

๓. ไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

๔. ไม่เป็นสาเหตุแห่งความรำคาญ อันเนื่องมาจาก เสียง กลิ่น ควัน ผงและฝุ่นละออง

วิธีการกองทิ้งบนดิน การนำไปทิ้งทะเล รวมทั้งการเผากลางแจ้ง ถือว่าเป็นวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง เพราะทำให้เกิดปัญหาภาวะมลพิษต่อสภาพแวดล้อม สำหรับวิธีที่ยอมรับทั่วไปว่าเป็นวิธีกำจัดที่ถูกต้อง คือ การเผาในเตาเผา การฝังกลบ และการทำปุ๋ย

การหมักทำปุ๋ย

หมักโดยใช้เศษอาหาร

วัตถุประสงค์ เพื่อช่วยลดปริมาณเศษอาหารที่เกิดขึ้นจากครัวเรือน

- อุปกรณ์
๑. เศษอาหารที่ยังไม่เน่าเสีย
 ๒. หัวเชื้อจุลินทรีย์
 ๓. กากน้ำตาล
 ๔. น้ำ (ปราศจากคลอรีน)
 ๕. ถังมีฝาปิด

- ขั้นตอนการทำ
๑. ใส่ น้ำ ๘ ลิตร กากน้ำตาล ๒๕๐ ซีซี และหัวเชื้อจุลินทรีย์ที่หมักมาแล้วเป็นเวลา ๒ วัน ลงในถังที่เตรียมไว้
 ๒. ใส่เศษอาหารลงในถังปุ๋ย มัดปากถังให้แน่น
 ๓. นำถังปุ๋ยที่มีเศษอาหารบรรจุอยู่หย่อนลงในถังที่เตรียมไว้
 ๔. ปิดฝาถังให้เรียบร้อย

- ประโยชน์จากน้ำจุลินทรีย์
๑. ใช้บำบัดกลิ่นเหม็นต่างๆ ในอัตราส่วน ๑ ต่อ ๑๐
 ๒. น้ำจุลินทรีย์ช่วยย่อยอินทรีย์สารเมื่อเทลงในโถส้วมจะช่วยให้ส้วมเต็มเร็ว
 ๓. เมื่อเทลงในท่อระบายน้ำจุลินทรีย์จะช่วยสลายสารอินทรีย์เป็นการเพิ่มออกซิเจน ทำให้น้ำหายเน่าเสีย
 ๔. ผสมน้ำจุลินทรีย์ ๑ ส่วนต่อน้ำ ๕๐๐ ส่วน ใช้ฉีดหรือรดที่ใบหรือโคนต้นทำให้พืชเจริญได้ดี

ประโยชน์จากน้ำที่หมักโดยเศษอาหารคือ ช่วยเพิ่มโปรตีน แคลเซียม ธาตุเหล็กและยังมีแร่ธาตุบางชนิดที่พืชต้องการ

หมักโดยใช้ผัก

วัตถุประสงค์

เพื่อนำผักที่เหลือจากครัวเรือนมาใช้ประโยชน์

อุปกรณ์

๑. เศษผัก
๒. หัวเชื้อจุลินทรีย์
๓. กากน้ำตาล
๔. น้ำ (ปราศจากคลอรีน)
๕. ถังมีฝาปิด

ขั้นตอนการทำ

๑. ใส่ น้ำ ๘ ลิตร กากน้ำตาล ๒๕๐ ซีซี และหัวเชื้อจุลินทรีย์ที่หมักมาแล้วเป็นเวลาลงในถังที่เตรียมไว้
๒. ใส่เศษผักลงในถังปุ๋ย มัดปากถุงให้แน่น
๓. นำถุงปุ๋ยที่มีเศษผักบรรจุอยู่หย่อนลงในถังที่เตรียมไว้
๔. ปิดฝาถังให้เรียบร้อย

ประโยชน์จากน้ำจุลินทรีย์

๑. ใช้บำบัดกลิ่นเหม็นต่างๆ ในอัตราส่วน ๑ ต่อ ๑๐
๒. น้ำจุลินทรีย์ช่วยย่อยอินทรีย์สารเมื่อเทลงในโถส้วมจะช่วยให้ส้วมเต็มเร็ว
๓. เมื่อเทลงในท่อระบายน้ำจุลินทรีย์จะช่วยสลายสารอินทรีย์เป็นการเพิ่มออกซิเจน ทำให้น้ำหายใจเสีย
๔. ผสมน้ำจุลินทรีย์ ๑ ส่วนต่อน้ำ ๕๐๐ ส่วน ใช้ฉีดหรือรดที่ใบหรือโคนต้นทำให้พืชเจริญได้ดี

ประโยชน์จากน้ำที่หมักโดยเศษผักคือ แรงการเจริญเติบโตของพืช ช่วยให้ใบ ลำต้น รากแข็งแรง

แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๑. แผนบริหารจัดการขยะแบบเร่งด่วน ระยะเร่งด่วน (ระยะสั้น)

เนื่องจากเทศบาลตำบลหนองหัวแรตเป็นเทศบาลขนาดกลาง ลักษณะบริบทชุมชนเป็นชุมชนกึ่งเมือง ลักษณะการใช้ที่ดินส่วนใหญ่จะทำการเกษตร ที่อยู่อาศัย โรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้น ลักษณะทางกายภาพจึงไม่เหมาะสมต่อการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เป็นลักษณะกำจัดเองอย่างถูกหลักสุขาภิบาล เทศบาลตำบลหนองหัวแรต ได้ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยยึดหลัก ๓ Rs เพื่อลดปริมาณขยะที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลหนองหัวแรต และลดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ ดังนั้น เทศบาลตำบลหนองหัวแรต จึงดำเนินการออกเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้องในการช่วยให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในด้านการจัดการขยะ คือ เทศบัญญัติเทศบาลตำบลหนองหัวแรต เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๑

แผนงานระยะเร่งด่วน (ระยะสั้น) ประกอบด้วย

แผนงานที่ ๑ : การจัดการขยะมูลฝอยสะสมให้ถูกหลักวิชาการ/กำหนดเขตห้ามเทกองขยะมูลฝอย

๑. ประกาศกำหนดเขตพื้นที่ห้ามเทกองขยะมูลฝอย
๒. จัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอยให้ครัวเรือนที่ไม่มีภาชนะรองรับขยะ

แผนงานที่ ๒ : ออกเทศบัญญัติท้องถิ่นด้านการจัดการขยะมูลฝอยและการบังคับใช้กฎหมาย

๑. ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและของเสียอันตรายชุมชน

แผนงานที่ ๓ : สร้างจิตสำนึก

๑. สร้างความรู้ความเข้าใจประชาชน เยาวชนในการลด คัดแยกขยะมูลฝอยและคัดแยกของเสียอันตรายชุมชน ลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม หรือใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๒. รมรงค์สร้างจิตสำนึกในการลด คัดแยก และนำกลับมาใช้ประโยชน์และคัดแยกของเสียอันตราย ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒. แผนการบริหารจัดการขยะระยะยาว

ดำเนินการจัดทำประชาคมให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจเรื่องการบริหารจัดการขยะ ตั้งแต่การคัดแยกขยะที่ต้นทาง

แผนงานระยะยาว ประกอบด้วย

แผนงานที่ ๑ : บริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน จัดการขยะมูลฝอยสะสมให้ถูกหลักวิชาการ

๑. ดำเนินการจัดทำประชาคมให้ประชาชนเข้าใจและตระหนักถึงการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง เพื่อดำเนินการส่งขยะไปกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะที่ถูกหลักสุขาภิบาลต่อไป

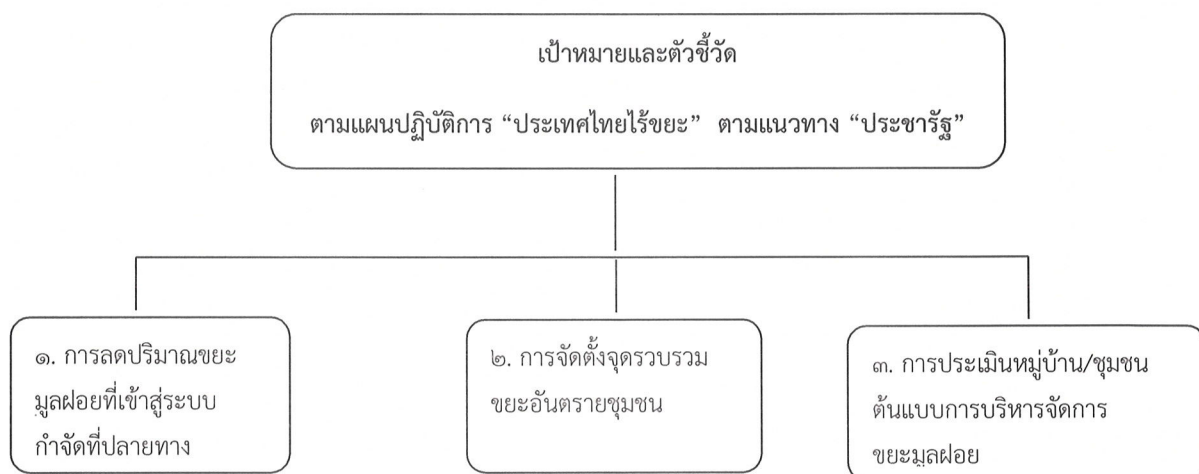
แผนงานที่ ๒ : สร้างจิตสำนึก

๑. สร้างความรู้ความเข้าใจประชาชน เยาวชนในการลด คัดแยกขยะมูลฝอย และคัดแยกของเสียอันตรายชุมชน ลดการใช้ถุงพลาสติกหรือโฟม หรือใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒. รมรณรค์สร้ร้งจิตสำนึกรในการลด ค้ดแยก แล่นำกล้บมำใช้ประโยชน์ ค้ดแยกของเสียอันตราย ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป้นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

มาตรการด้าเนินการตามแผนปฏิบัติการ
“ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ”

เป้าหมาย

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบกำจัดปลายทางลดลง

เป้าหมาย

มีการจัดตั้งจุดรวบรวมนขยะอันตรายอย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชนละ ๑ แห่ง

เป้าหมาย

ร้อยละ ๔๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นหมู่บ้านต้นแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดการขยะอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ

ที่	แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินงาน											งบประมาณ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			ต.ค. ๖๗	พ.ย. ๖๗	ธ.ค. ๖๗	ม.ค. ๖๘	ก.พ. ๖๘	มี.ค. ๖๘	เม.ย. ๖๘	พ.ค. ๖๘	มิ.ย. ๖๘	ก.ค. ๖๘	ส.ค. ๖๘		
๑	การจัดตั้งจุดรวบรวมขยะ อันตราย	๑๕ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	กองสาธารณสุขฯ ทต.หนองหัวแรด

กลยุทธ์ที่ ๓ การสนับสนุนบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

ที่	แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินงาน											งบประมาณ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			ต.ค. ๖๗	พ.ย. ๖๗	ธ.ค. ๖๗	ม.ค. ๖๘	ก.พ. ๖๘	มี.ค. ๖๘	เม.ย. ๖๘	พ.ค. ๖๘	มิ.ย. ๖๘	ก.ค. ๖๘	ส.ค. ๖๘		
๑	โครงการประชาสัมพันธ์ การสร้างจิตสำนึกในการ คัดแยกขยะ	๑๕ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	กองสาธารณสุขฯ ทต.หนองหัวแรด

แนวคิด การบริหารจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลหนองหัวแรต

